BAB 14 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Panduan Kerja Lapangan

Subjektif dan huraian / esei

Rancang kajian Geografi secara teratur, gunakan bukti dengan jujur dan bina laporan yang jelas. Semua data latihan dalam modul ini ialah rekaan, bukan hasil kajian sebenar murid.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 156-164 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B14S01 | 14.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

Cadangan rekaan: "Masalah sisa domestik di Taman Murni". Tiada kajian sebenar dijalankan.

(a) Kenal pasti isu dan lokasi dalam tajuk. [2 markah]

(b) Nyatakan empat pertimbangan ketika memilih tajuk. [4 markah]

B14S02 | 14.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

Pelan rekaan bertajuk pengurusan sisa domestik di satu kawasan perumahan.

(a) Apakah fungsi objektif dan satu kata kerja yang sesuai digunakan? [2 markah]

(b) Tulis tiga objektif yang sepadan dan nyatakan satu sebab kesepadanannya penting. [4 markah]

B14S03 | 14.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 159 | Rujukan KL

Pelan rekaan memerlukan maklumat tentang keadaan saliran dan pandangan penduduk.

(a) Pilih satu kaedah untuk setiap jenis maklumat. [2 markah]

(b) Terangkan empat kaedah yang disenaraikan dalam buku teks. [4 markah]

B14S04 | 14.4

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 160 | Rujukan KL

Data rekaan untuk latihan: kertas 8 item, tin 5 item, botol kaca 3 item.

(a) Nyatakan kategori tertinggi dan unit bilangan. [2 markah]

(b) Hitung jumlah, beza kertas dengan tin, kategori terendah dan beza tertinggi dengan terendah. [4 markah]

B14S05 | 14.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

Cadangan rekaan awal ialah "Semua pencemaran di seluruh dunia". Murid hanya mempunyai satu kawasan kajian kecil yang boleh dibincangkan dengan guru.

(a) Nyatakan dua kelemahan skop awal. [2 markah]

(b) Cadangkan tajuk lebih khusus dengan isu dan lokasi rekaan, kemudian nyatakan dua tindakan perancangan awal. [4 markah]

B14S06 | 14.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 158-159 | Rujukan KL

Pelan rekaan mahu mengenal pasti jenis sisa dan mengetahui pendapat penduduk tentang pengurusannya.

(a) Nyatakan dua jenis maklumat yang diperlukan. [2 markah]

(b) Padankan setiap maklumat dengan kaedah serta berikan alasan pilihan. [4 markah]

B14S07 | 14.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 159-164 | Rujukan KL

Dalam rancangan rekaan, satu maklumat datang daripada buku dan satu lagi akan diperoleh melalui perbualan dengan penduduk.

(a) Namakan kaedah bagi kedua-dua sumber maklumat. [2 markah]

(b) Nyatakan empat langkah mengurus maklumat secara teratur dan jujur. [4 markah]

B14S08 | 14.5

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

Pelan rekaan sudah mempunyai objektif, kaedah dan jadual latihan. Laporan sebenar belum dihasilkan.

(a) Nyatakan fungsi rumusan dan rujukan. [2 markah]

(b) Nyatakan empat bahagian laporan lain dalam format buku teks. [4 markah]

B14S09 | 14.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 160-164 | Rujukan KL

Data rekaan untuk latihan: 7 responden menyebut sampah dalam longkang dan 4 menyebut sisa kebun. Seorang murid menulis "11 kejadian pencemaran telah disahkan berlaku". Setiap responden dalam data latihan ini memilih satu kategori sahaja.

(a) Nyatakan jumlah responden dan beza kedua-dua kategori. [2 markah]

(b) Berikan empat pembetulan terhadap cara data itu patut dilaporkan. [4 markah]

B14S10 | 14.5

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

Murid menggunakan jadual latihan rekaan dan gambar daripada buku. Dia belum turun ke lapangan tetapi mahu menulis bahawa semua bahan ialah hasil pemerhatiannya sendiri.

(a) Kenal pasti dua dakwaan yang perlu dibetulkan. [2 markah]

(b) Nyatakan empat tindakan pembetulan bagi laporan latihan. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B14E01 | 14.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 158-159 | Rujukan KL

Pelan rekaan kajian sisa domestik, bukan hasil kerja sebenar.

Cadangkan tajuk dengan isu dan lokasi rekaan, tiga objektif, dua kaedah yang sesuai dan satu langkah bimbingan sebelum pelaksanaan.

Rangka bantuan

1. Nyatakan isu dan lokasi.
2. Gunakan kata kerja bagi objektif.
3. Padankan kaedah dengan maklumat.

B14E02 | 14.3

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 159 | Rujukan KL

Latihan memilih kaedah kajian.

Terangkan empat kaedah dalam buku teks dan berikan satu contoh maklumat yang sesuai bagi setiap kaedah dalam pelan rekaan.

Rangka bantuan

1. Nyatakan cara setiap kaedah berfungsi.
2. Gunakan empat contoh yang sepadan.
3. Jangan dakwa maklumat sudah dikumpulkan.

B14E03 | 14.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 160-164 | Rujukan KL

Data rekaan untuk latihan: kertas 9 item, tin 6 item dan kaca 3 item. Ini bukan data lapangan sebenar.

Terangkan satu bentuk penyusunan, label unit, kategori tertinggi dan terendah, jumlah, beza tertinggi dengan terendah, perbandingan kertas dengan gabungan tin dan kaca, serta satu pernyataan keaslian data.

Rangka bantuan

1. Semak unit sebelum mengira.
2. Hadkan rumusan kepada jadual.
3. Nyatakan status data dengan jelas.

B14E04 | 14.5

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

Latihan menyusun laporan kerja lapangan.

Huraikan lapan bahagian laporan yang disenaraikan dalam format buku teks dengan fungsi ringkas setiap satu.

Rangka bantuan

1. Ikut susunan format buku teks.
2. Bezakan hasil dengan rumusan.
3. Nyatakan fungsi, bukan nama bahagian sahaja.

B14E05 | 14.5

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 158-164 | Rujukan KL

Situasi rekaan: sebuah kumpulan belum menjalankan kerja lapangan. Mereka mempunyai tajuk terlalu luas, data contoh dan gambar buku. Mereka mahu menghantar semuanya sebagai kajian sebenar.

Cadangkan lapan pembetulan kepada perancangan dan laporan supaya prosesnya teratur serta jujur.

Rangka bantuan

1. Baiki skop dan objektif terlebih dahulu.
2. Susun kaedah dan jadual kerja.
3. Bezakan data contoh serta bahan dipetik daripada kerja sebenar.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B14S01 | 14.1

Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

(a) Kenal pasti isu dan lokasi dalam tajuk.

Contoh jawapan

Isunya sisa domestik dan lokasinya Taman Murni.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Isu sisa domestik.

☐ P2 (1 markah): Lokasi Taman Murni.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat pertimbangan ketika memilih tajuk.

Contoh jawapan

Pertimbangkan masalah, kaitan dengan pelajaran, lokasi dan ruang, serta kesesuaian dengan kemampuan melalui bimbingan guru.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Masalah yang ingin dikaji.

☐ P2 (1 markah): Kaitan dengan topik Geografi Tingkatan 1.

☐ P3 (1 markah): Lokasi dan ruang kajian.

☐ P4 (1 markah): Kesesuaian kemampuan atau manfaat kajian dengan bimbingan guru.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S02 | 14.2

Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

(a) Apakah fungsi objektif dan satu kata kerja yang sesuai digunakan?

Contoh jawapan

Objektif menerangkan tujuan kajian dan boleh dimulakan dengan mengenal pasti.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menerangkan tujuan kajian.

☐ P2 (1 markah): Kata kerja seperti mengenal pasti, mengkaji atau mencadangkan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Tulis tiga objektif yang sepadan dan nyatakan satu sebab kesepadanannya penting.

Contoh jawapan

Objektifnya mengenal pasti jenis sisa, mengkaji kesannya dan mencadangkan langkah pengurusan. Kesepadanan membantu data dan kaedah tertumpu pada tajuk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Mengenal pasti jenis sisa domestik di kawasan kajian.

☐ P2 (1 markah): Mengkaji kesan pembuangan sisa.

☐ P3 (1 markah): Mencadangkan langkah mengurangkan kesannya.

☐ P4 (1 markah): Membantu memfokuskan maklumat dan kaedah pada tajuk.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S03 | 14.3

Buku teks KPM hlm. 159 | Rujukan KL

(a) Pilih satu kaedah untuk setiap jenis maklumat.

Contoh jawapan

Gunakan pemerhatian untuk keadaan saliran dan temu bual untuk pandangan penduduk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian untuk keadaan saliran.

☐ P2 (1 markah): Temu bual atau soal selidik untuk pandangan penduduk.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Terangkan empat kaedah yang disenaraikan dalam buku teks.

Contoh jawapan

Pemerhatian melihat keadaan, temu bual menggunakan soal jawab lisan, soal selidik mengedarkan borang dan rujukan menggunakan bahan seperti buku.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian melihat dan mencatat keadaan berkaitan.

☐ P2 (1 markah): Temu bual memperoleh maklumat melalui soal jawab lisan.

☐ P3 (1 markah): Soal selidik menggunakan borang yang diedarkan.

☐ P4 (1 markah): Rujukan menggunakan buku atau bahan berkaitan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S04 | 14.4

Buku teks KPM hlm. 160 | Rujukan KL

(a) Nyatakan kategori tertinggi dan unit bilangan.

Contoh jawapan

Kertas tertinggi dan unitnya item.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kertas tertinggi.

☐ P2 (1 markah): Unitnya item.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Hitung jumlah, beza kertas dengan tin, kategori terendah dan beza tertinggi dengan terendah.

Contoh jawapan

Jumlahnya 16 item. Kertas melebihi tin sebanyak 3 item. Botol kaca terendah, dan beza kertas dengan botol kaca ialah 5 item.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jumlah 16 item.

☐ P2 (1 markah): Beza kertas dengan tin 3 item.

☐ P3 (1 markah): Botol kaca terendah.

☐ P4 (1 markah): Beza tertinggi dengan terendah 5 item.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S05 | 14.1

Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

(a) Nyatakan dua kelemahan skop awal.

Contoh jawapan

Isunya terlalu luas dan kawasan seluruh dunia tidak sepadan dengan kemampuan kajian kecil.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Isu terlalu luas.

☐ P2 (1 markah): Kawasan terlalu luas berbanding kemampuan kajian kecil.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Cadangkan tajuk lebih khusus dengan isu dan lokasi rekaan, kemudian nyatakan dua tindakan perancangan awal.

Contoh jawapan

Cadangan tajuk ialah Sisa Domestik di Taman Ilmu, sebuah lokasi rekaan. Murid perlu berbincang dengan guru dan menetapkan objektif yang berkaitan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tajuk menyebut isu khusus seperti sisa domestik.

☐ P2 (1 markah): Tajuk menyebut satu lokasi rekaan.

☐ P3 (1 markah): Membincangkan kesesuaian dengan guru.

☐ P4 (1 markah): Menentukan objektif yang berkaitan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S06 | 14.2

Buku teks KPM hlm. 158-159 | Rujukan KL

(a) Nyatakan dua jenis maklumat yang diperlukan.

Contoh jawapan

Maklumatnya ialah jenis sisa dan pendapat penduduk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jenis sisa.

☐ P2 (1 markah): Pendapat penduduk tentang pengurusan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Padankan setiap maklumat dengan kaedah serta berikan alasan pilihan.

Contoh jawapan

Pemerhatian sesuai untuk jenis sisa kerana bahan dapat dilihat dan dicatat. Temu bual sesuai untuk pendapat kerana penduduk dapat menjelaskan pandangan mereka.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian bagi jenis sisa.

☐ P2 (1 markah): Jenis atau keadaan sisa boleh dilihat dan dicatat.

☐ P3 (1 markah): Temu bual atau soal selidik bagi pendapat.

☐ P4 (1 markah): Penduduk perlu memberikan pandangan melalui jawapan mereka.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S07 | 14.3

Buku teks KPM hlm. 159-164 | Rujukan KL

(a) Namakan kaedah bagi kedua-dua sumber maklumat.

Contoh jawapan

Buku digunakan melalui rujukan dan perbualan ialah temu bual.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Buku melalui rujukan.

☐ P2 (1 markah): Perbualan melalui temu bual.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat langkah mengurus maklumat secara teratur dan jujur.

Contoh jawapan

Sediakan soalan berkaitan, rekod jawapan sebenar, catat sumber buku dan bezakan maklumat rujukan daripada hasil kerja sendiri.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sediakan soalan temu bual berkaitan objektif.

☐ P2 (1 markah): Rekod jawapan yang benar-benar diberikan.

☐ P3 (1 markah): Catat sumber buku yang digunakan.

☐ P4 (1 markah): Bezakan rujukan daripada pemerhatian atau temu bual sendiri.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S08 | 14.5

Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

(a) Nyatakan fungsi rumusan dan rujukan.

Contoh jawapan

Rumusan menyatukan dapatan, manakala rujukan menyenaraikan sumber.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Rumusan menyatukan dapatan berasaskan analisis.

☐ P2 (1 markah): Rujukan menyenaraikan sumber digunakan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat bahagian laporan lain dalam format buku teks.

Contoh jawapan

Empat bahagian lain ialah penghargaan, objektif kajian, kawasan kajian dan kaedah kajian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menamakan satu bahagian daripada penghargaan, pendahuluan, objektif, kawasan, kaedah atau hasil kajian.

☐ P2 (1 markah): Menamakan satu lagi bahagian berbeza daripada senarai yang sama, tanpa mengulang jawapan terdahulu.

☐ P3 (1 markah): Menamakan satu lagi bahagian berbeza daripada senarai yang sama, tanpa mengulang jawapan terdahulu.

☐ P4 (1 markah): Menamakan satu lagi bahagian berbeza daripada senarai yang sama, tanpa mengulang jawapan terdahulu.

Terima mana-mana empat bahagian berbeza daripada enam bahagian yang disenaraikan. Rumusan dan rujukan telah ditanya dalam bahagian (a), maka jangan beri markah kedua untuk kedua-duanya di sini.

B14S09 | 14.4

Buku teks KPM hlm. 160-164 | Rujukan KL

(a) Nyatakan jumlah responden dan beza kedua-dua kategori.

Contoh jawapan

Jumlahnya 11 responden dan bezanya 3 responden.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jumlah 11 responden.

☐ P2 (1 markah): Beza 3 responden.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Berikan empat pembetulan terhadap cara data itu patut dilaporkan.

Contoh jawapan

Angka ini bilangan responden, bukannya kejadian. Tujuh responden menyebut sampah longkang dan empat menyebut sisa kebun. Keseluruhan jadual ialah data rekaan untuk latihan, bukan bukti kejadian sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Angka merujuk responden, bukan bilangan kejadian.

☐ P2 (1 markah): Kategori sampah longkang disebut oleh 7 responden.

☐ P3 (1 markah): Kategori sisa kebun disebut oleh 4 responden.

☐ P4 (1 markah): Data mesti dilabel rekaan untuk latihan, bukan kejadian sebenar disahkan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S10 | 14.5

Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

(a) Kenal pasti dua dakwaan yang perlu dibetulkan.

Contoh jawapan

Jadual rekaan bukan pemerhatian sebenar, dan gambar buku bukan foto sendiri.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Data rekaan tidak boleh diakui sebagai hasil pemerhatian sebenar.

☐ P2 (1 markah): Gambar buku tidak boleh diakui sebagai foto sendiri.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat tindakan pembetulan bagi laporan latihan.

Contoh jawapan

Label dokumen sebagai laporan latihan dan jadual sebagai data rekaan. Nyatakan sumber gambar serta jelaskan bahawa kerja lapangan sebenar belum dijalankan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Label laporan sebagai latihan.

☐ P2 (1 markah): Label jadual sebagai data rekaan untuk latihan.

☐ P3 (1 markah): Nyatakan sumber gambar buku.

☐ P4 (1 markah): Elakkan dakwaan kajian sebenar dilakukan atau nyatakan kajian belum dijalankan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E01 | 14.1

Buku teks KPM hlm. 158-159 | Rujukan KL

Cadangkan tajuk dengan isu dan lokasi rekaan, tiga objektif, dua kaedah yang sesuai dan satu langkah bimbingan sebelum pelaksanaan.

Contoh jawapan

Cadangan tajuk ialah Sisa Domestik di Taman Ilmu, sebuah kawasan rekaan. Objektifnya mengenal pasti jenis sisa, mengkaji kesan dan mencadangkan langkah pengurusan. Pemerhatian dirancang untuk keadaan sisa, manakala temu bual untuk pandangan penduduk. Rancangan perlu disemak bersama guru sebelum pelaksanaan sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tajuk menyebut sisa domestik.

☐ P2 (1 markah): Tajuk menyebut lokasi rekaan yang khusus.

☐ P3 (1 markah): Objektif mengenal pasti jenis sisa.

☐ P4 (1 markah): Objektif mengkaji kesan sisa.

☐ P5 (1 markah): Objektif mencadangkan langkah pengurusan.

☐ P6 (1 markah): Pemerhatian sesuai bagi keadaan atau jenis sisa.

☐ P7 (1 markah): Temu bual atau soal selidik sesuai bagi pandangan penduduk.

☐ P8 (1 markah): Semak rancangan dengan guru sebelum kerja sebenar.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E02 | 14.3

Buku teks KPM hlm. 159 | Rujukan KL

Terangkan empat kaedah dalam buku teks dan berikan satu contoh maklumat yang sesuai bagi setiap kaedah dalam pelan rekaan.

Contoh jawapan

Pemerhatian mencatat keadaan yang dilihat, seperti keadaan saliran. Temu bual menggunakan soal jawab lisan untuk memperoleh pendapat penduduk. Soal selidik mengedarkan borang, misalnya tentang jenis masalah yang dikenal pasti responden. Rujukan menggunakan bahan sedia ada, seperti penerangan jenis sisa dalam buku teks.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian mencatat keadaan yang dilihat.

☐ P2 (1 markah): Contoh keadaan saliran atau sisa di kawasan.

☐ P3 (1 markah): Temu bual menggunakan soal jawab lisan.

☐ P4 (1 markah): Contoh pendapat penduduk tentang masalah sisa.

☐ P5 (1 markah): Soal selidik menggunakan borang diedarkan.

☐ P6 (1 markah): Contoh pilihan jawapan penduduk tentang jenis masalah.

☐ P7 (1 markah): Rujukan menggunakan bahan sedia ada.

☐ P8 (1 markah): Contoh penerangan jenis sisa dalam buku teks.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E03 | 14.4

Buku teks KPM hlm. 160-164 | Rujukan KL

Terangkan satu bentuk penyusunan, label unit, kategori tertinggi dan terendah, jumlah, beza tertinggi dengan terendah, perbandingan kertas dengan gabungan tin dan kaca, serta satu pernyataan keaslian data.

Contoh jawapan

Data boleh disusun dalam jadual kategori dan bilangan item. Kertas tertinggi dengan 9 item, manakala kaca terendah dengan 3 item. Jumlahnya 18 item dan beza tertinggi dengan terendah ialah 6 item. Bilangan kertas sama dengan gabungan tin dan kaca, iaitu 9 = 6 + 3 item. Semua angka ialah data rekaan untuk latihan, bukan hasil pemerhatian sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Susun dalam jadual kategori dan bilangan.

☐ P2 (1 markah): Unit ialah item.

☐ P3 (1 markah): Kertas tertinggi dengan 9 item.

☐ P4 (1 markah): Kaca terendah dengan 3 item.

☐ P5 (1 markah): Jumlah 18 item.

☐ P6 (1 markah): Beza 6 item.

☐ P7 (1 markah): Bilangan kertas sama dengan gabungan tin dan kaca, iaitu 9 = 6 + 3 item.

☐ P8 (1 markah): Nyatakan data rekaan untuk latihan, bukan hasil pemerhatian sebenar.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E04 | 14.5

Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

Huraikan lapan bahagian laporan yang disenaraikan dalam format buku teks dengan fungsi ringkas setiap satu.

Contoh jawapan

Penghargaan mengiktiraf bantuan, manakala pendahuluan memperkenalkan kajian. Objektif menyatakan tujuan dan kawasan kajian menerangkan lokasi. Kaedah menjelaskan cara memperoleh maklumat, sementara hasil kajian mempersembahkan dapatan. Rumusan menyatukan dapatan berasaskan analisis dan rujukan menyatakan sumber yang digunakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Penghargaan mengiktiraf bantuan yang diterima.

☐ P2 (1 markah): Pendahuluan memperkenalkan kajian.

☐ P3 (1 markah): Objektif menyatakan tujuan kajian.

☐ P4 (1 markah): Kawasan menerangkan lokasi kajian.

☐ P5 (1 markah): Kaedah menjelaskan cara maklumat diperoleh.

☐ P6 (1 markah): Hasil mempersembahkan dapatan.

☐ P7 (1 markah): Rumusan menyatukan dapatan berasaskan analisis.

☐ P8 (1 markah): Rujukan menyatakan sumber digunakan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E05 | 14.5

Buku teks KPM hlm. 158-164 | Rujukan KL

Cadangkan lapan pembetulan kepada perancangan dan laporan supaya prosesnya teratur serta jujur.

Contoh jawapan

Kumpulan perlu mengecilkan isu dan lokasi, kemudian menyemak rancangan bersama guru. Objektif yang berkaitan dan kaedah yang sesuai perlu ditetapkan. Jadual perancangan membantu menyusun kerja hingga penghantaran. Data contoh mesti dilabel sebagai data rekaan untuk latihan dan sumber gambar buku perlu dicatat. Mereka tidak boleh mendakwa pemerhatian atau temu bual telah dijalankan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kecilkan isu dan lokasi mengikut kemampuan.

☐ P2 (1 markah): Semak tajuk serta urusan pelaksanaan dengan guru.

☐ P3 (1 markah): Tetapkan objektif yang berkaitan.

☐ P4 (1 markah): Pilih kaedah sesuai dengan objektif.

☐ P5 (1 markah): Sediakan jadual perancangan hingga penghantaran.

☐ P6 (1 markah): Label data contoh sebagai data rekaan untuk latihan.

☐ P7 (1 markah): Catat sumber gambar buku.

☐ P8 (1 markah): Jangan dakwa pemerhatian atau temu bual yang belum dilakukan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.